

[Ib Nørland.]

selv. Sådan ser jeg i og for sig de selvmodsigelser, som man kommer med, og de begrundelser, som ikke holder stik, som føres frem. Det hænger jo sammen med, at den fundamentale årsag til, at man også på den videregående uddannelsespolitikens område står i en krise, er at finde i, at man på den ene side vil opretholde et samfund, der bygger på kapitalismens planløshed, men på den anden side føler, at der er en nødvendighed for en eller anden planlægning. Og da man ikke vil gribe ind mod planløshedens grundlag, griber man i stedet for ind imod dem, som planløsheden går ud over, og det er jo det, der gør også, at problemerne rejser sig, som de gør, omkring adgangsbegrænsningen. For når samfundet er bygget op, som det er, så er den fri adgang til studierne et beskyttelsesmiddel, også for at få en bredere social mulighed for den tilgang. Det er som sagt det, der afspejler sig også i dette bratte omsving, som en række partier har foretaget i spørgsmålet om adgangsbegrænsningen, som allerede tidligere er diskuteret her.

Jeg er enig i, at spørgsmålet om adgangsbegrænsningen ikke kan ses og ikke bør ses alene. Tværtimod er det jo et led i et helt felttog, som man er ved at udvikle, og som til syvende og sidst retter sig mod befolkningens uddannelsesbehov og kulturelle niveau, og det ser ud, som om undervisningsministeriet i de senere år har set det som sin opgave at organisere dette felttog, skønt man nok skulle synes, at dette ministerium havde andre formål at skøtte. Det er i hvert fald den eneste forklaring, jeg kan finde på, at alle de medmennesker, som i de senere år har sat sig på taburetten i dette ministerium, straks når det sker, undergår en mærkbar forandring, optræder med megen magtbrynde, som ikke klæder dem, bliver onde og skrækkelige, og hvad det nu ellers kaldes.

Dette felttog fra ministeriets side føres frem under udlægning af forskellige røgtæpper og under dække af verbale forsikringer om, at man ikke vil gøre det, som man samtidig gør. Og det har også præget, synes jeg, ministerens tale her i dag.

Der bliver sagt, at kommunisterne har taget en enkelt ting ud, men det er jo i og for sig ikke os, der har gjort det. Sagen er,

at man selv har udskudt løsningen af disse problemer eller har villet fremskynde løsningen af disse problemer, samtidig med at man først om flere år vil kunne fremlægge betragtninger om den samlede uddannelsespolitik.

Så fører man frem, at det, man her vil gennemføre, baserer sig på prognoser, og der er endda nogle, som her i debatten har fremført, at her havde man virkelig materiale i hænde, og derfor kunne man gribe fat dér, hvor ministeriet nu har ønsket at gribe fat først. Men jeg må henvise til, at også i redegørelserne fra ministeriet bliver det sagt, at adgangsbegrænsning kun skal foretages, når der foreligger tilfredsstillende prognosemateriale. Man kan da ikke påstå, at det prognosemateriale, som her er fremlagt, på nogen måde kan kaldes tilfredsstillende. Der er jo tale om, at man foretager lineære ekstrapolationer af nogle tal, opstiller tabeller, som i og for sig kun beviser, at man i ministeriet behersker procentregningen, og det er selvfølgelig beroligende, men ikke tilstrækkeligt. Det ville være mere beroligende, om man beherskede eller bare kendte til de moderne planlægningsmetoder, som dog findes, og man kunne måske anbefale, i hvert fald som et område, hvor der kan ansættes flere, en udvidet studievirksomhed på dette område. Om det så skal være voksenundervisning eller hvad, det kan man så se på.

Det er først lægerne, man kaster sig over. De prognoser, man dér fører frem, bygger på, siger man selv, meget grove skøn, og de bestrides direkte af beregninger foretaget af Foreningen af yngre Læger. I det hele taget kan man undre sig over, at det netop er lægerne, der skal holde for først, fordi selv de tal, man anfører, viser jo ikke, at den største vækstindeks ligger på dette område, og alligevel er det her, man straks kræver, at der skal gribes ind.

I redegørelsen gør man sig ligefrem til af, at de planlægningsforestillinger, man gør sig, ikke bygger på, hvad man kalder en behovsvurdering, men det er vel netop det, der er brug for i en fornuftig planlægning. Det må vel være behovet, der bestemmer de planer, man lægger, og netop på lægeområdet er der jo et voksende behov i den moderne tilværelse.

De planer, man endvidere fører frem,